

Tillsynsenheten
Marianne Runhage
010-240 50 84
marianne.runhage@msb.se

Marknadskontrollplan 2017

enligt krav i 24 § punkt 5 förordning (2010:1075) om
brandfarliga och explosiva varor och i artikel 18 punkt 5
förordning 765/2008/EG om ackreditering och
marknadskontroll

Utformad i enlighet med riktlinjer för utformning av
marknadskontrollplaner antagna av Marknadskontrollrådet
2014-11-21.

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning	2
1 Bakgrund och syfte	3
2 Allmänna mål för marknads kontroll	4
3 Specifika mål för MSB:s marknads kontroll	4
4 Rättslig grund	5
4.1 Horisontella rättsakter	5
4.2 Specifika rättsakter och MSB:s bemyndigande	6
4.2.1 Omfattningen av MSB:s produktmandat	7
Produkter för hantering av brandfarlig gas	7
Produkter för hantering av brandfarlig vätska	9
Explosiva varor	10
Pyrotekniska artiklar	11
4.2.2 Tolkningar och avgränsningar av produktmandatet	11
5 Principer för urval av produkter att kontrollera	12
5.1 Proaktiv marknads kontroll- behov	12
5.1.1 Högt behov av kontroll	13
5.1.2 Lågt behov av kontroll	13
6 Kontrollmetoder	14
6.1 Tillgängliga kontrollmetoder	14
6.2 Valda produkter för respektive kontrollmetoder 2017	15
6.2.1 För reaktiv marknads kontroll	15
6.2.2 För proaktiv marknads kontroll	15
6.2.3 Övriga insatser	16
7 Samverkan	16
8 Kostnader/resurser	16

1 Bakgrund och syfte

En av EU:s grundprinciper är den fria marknaden. Den fria marknaden innebär att ekonomiska aktörer själva har förtroendet, och ansvaret, att säkerställa att en produkt är säker och uppfyller alla krav och därmed har rätten att flöda fritt över nationsgränserna på hela den gemensamma marknaden. Myndigheter ska inte hindra produkters fria rörlighet genom förhandsgodkännanden. Aktörerna måste emellertid kontrolleras så att produkterna verkligen uppfyller kraven i regelverken. De ekonomiska aktörerna får därför tåla kontroller av de produkter de släppt ut på marknaden.

Begreppet marknadskontroll definieras som ”den verksamhet som en ... myndighet bedriver och de åtgärder den vidtar för att se till att en vara som tillhandahålls på marknaden uppfyller gällande krav”. Begreppet rymmer således mer än bara kontroll av produkter på marknaden. I praktiken inryms såväl gränskontroll som kontroll på mässor; information om regelverk och funna, farliga produkter liksom samarbete mellan myndigheter. Det senare eftersom en produkt kan omfattas av flera nationella myndigheters regelverk samt eftersom dels en bristfällig produkt sannolikt kan finnas i flera medlemsstater och dels att effekten av en insats ökar om den genomförs samlat i flera nationer.

Enligt krav i EU-rätten ska medlemsstaterna utforma program för marknadskontroll som bland annat ska göras tillgängliga för allmänheten. I Sverige utgörs programmet för marknadskontroll av en nationell plan kombinerad av sektorsplaner som utformas av myndigheterna.

Att MSB är en marknadskontrollerande myndighet framgår av den svenska förordningen (2014:1039) om marknadskontroll och annan närallgande tillsyn. MSB utpekas som marknadskontrollmyndighet enligt EU-rätten i den svenska förordningen (2010:1161) om brandfarliga och explosiva varor. MSB:s årliga marknadskontrollplan upprättas således av flera orsaker. Det finns krav i EU:s regelverk att marknadskontrollplan ska upprättas, det finns behov av att inom myndigheten ha struktur på verksamheten men framför allt möjliggör den samarbete mellan myndigheter. Därför utformas den enligt de riktlinjer som finns: likartat och uppdelat efter EU:s rättsakter för produkter – sektorer. Planen omfattar sektorerna

- 06 Aerosolbehållare
- 08 Transportabla tryckbärande anordningar
- 14 Pyrotekniska artiklar
- 15 Explosiva varor för civilt bruk
- 16 Gasapparater

- Samt gruppen oharmoniserade produkter, fördelade på
 - a) produkter som är harmoniserade genom en harmoniserad standard under det allmänna produktsäkerhetsdirektivet, respektive
 - b) produkter som är nationellt reglerade.

2 Allmänna mål för marknadskontroll

Med marknadskontroll menas¹ all den verksamhet som bedrivs och de åtgärder som vidtas av ansvarig myndighet för att se till att produkter som tillhandahålls på marknaden uppfyller gällande krav. Marknadskontrollen syftar till att skydda arbetstagare, konsumenter och andra användares säkerhet och hälsa samt miljön. Marknadskontrollen syftar även till att säkerställa likvärdiga konkurrensförhållanden mellan ekonomiska aktörer och därmed bidra till att förhindra illojal konkurrens. Dessa allmänna mål finns bland annat uttryckta i EU-förordning 765/2008 om ackreditering och marknadskontroll, som omfattar en stor del av harmoniserad produktlagstiftning.

Inga preciserade allmänna mål finns för marknadskontrollen, varken på EU-nivå eller på nationell nivå. MSB har inte fått några specificerade uppdrag eller särskilda budgeterade medel för marknadskontroll i regleringsbrev.

3 Specifika mål för MSB:s marknadskontroll

För att öka följsamheten med regelverket ska MSB under 2017:

1. bedriva reaktiv marknadskontroll i enlighet med avsnitt 6.2.1 nedan,
2. bedriva proaktiv marknadskontroll i enlighet med avsnitt 6.2.2,
3. följa arbetet med marknadskontroll inom EU,
4. samarbeta med andra marknadskontrollmyndigheter i medlemsstaterna,
5. delta i Marknadskontrollrådets arbete och samordning med andra marknadskontrollerande myndigheter samt Tullverket och Kommerskollegium,

¹ Enligt definition i förordning (2014:1039) om marknadskontroll av varor och annan närliggande tillsyn

6. stödja genomförandet av informationsseminariet ”Din Produkt Ditt Ansvar 2017” som har syftet att synliggöra det ansvar som ekonomiska aktörer har för att endast saluföra konforma produkter.

Under 2017 och 2018 är inriktningen fortsättningsvis att prioritera reaktiv marknadskontroll, metodutveckling samt proaktiv marknadskontroll av ännu inte bestämda produktgrupper.

4 Rättslig grund

4.1 Horisontella rättsakter

Medlemsstaternas organisering av marknadskontroll samt gränskontroll regleras i EU-förordning 765/2008 om ackreditering och marknadskontroll. Här anges att en marknadskontrollmyndighet ska göra lämpliga kontroller i tillräcklig omfattning av produkters egenskaper. Metoder anges för kontroll och för kommunikation med motpart, rättigheter ges till tillträde till lokaler och att låta förstöra farliga produkter. Också skyldigheter anges, exempelvis att hålla allmänheten underrättad om myndighetens existens och mandat, att informera allmänheten om faror, att följa upp klagomål och bevaka olyckor samt att dela information i EU-kommissionens informationsdelningssystem, mm.

Vissa definitioner och begrepp definieras i beslut 768/2008/EG, vilket också harmoniserar hur direktiv, alternativt förordningar, om varor ska utformas.

Förordning (2014:1039) om marknadskontroll av varor och annan närliggande tillsyn ger information om vilka svenska myndigheter som ska bedriva marknadskontroll samt anger allmänna riktlinjer för hur kontroll samt samordning ska ske. Förordningen särskiljer inte harmoniserade och icke harmoniserade produkter.

I det fall nationella tekniska regler tillämpas på en vara som lagligen säljs i en annan medlemsstat ska handlägningsordningen i förordning 764/2008/EG tillämpas.

Det allmänna produktsäkerhetsdirektivet (GPSD 2001/95/EG) omfattar också krav på marknadskontroll. Detta direktiv har genomförts i Sverige genom produktsäkerhetslagen (2004:451) och produktsäkerhetsförordningen (2004:469). Lagen ställer krav på att varor och tjänster som säljs till privatpersoner ska vara säkra. Enligt 3 § produktsäkerhetsförordningen ska de statliga myndigheter som enligt någon annan författning har tillsyn över efterlevnaden av särskilda bestämmelser om produktsäkerhet i fråga om vissa varor, tjänster eller risker även vara tillsynsmyndighet enligt produktsäkerhetslagen. MSB har därmed skyldighet att tillämpa produktsäkerhetslagen på produkter inom sitt produktmandat, se avsnitt 4.2.

Bestämmelser om CE-märkning finns i artikel 30 i EG-förordning 765/2008 om ackreditering och marknadskontroll och i lagen (2011:791) om ackreditering och teknisk kontroll.

4.2 Specifika rättsakter och MSB:s bemyndigande

MSB:s ansvar för marknadskontroll (de produkter som MSB har rätt att - och skyldighet att- kontrollera, det vill säga produktmandatet) avgränsas dels i 22 § lagen (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor (LBE) dels i 10 § p 5 förordning (2006:311) om transport av farligt gods. Vilka produkter det är framgår av tabell i avsnitt 4.2.1. . För produkter som MSB har rätt att kontrollera har MSB också, enligt 3 § produktsäkerhetsförordningen (2004:469), en skyldighet att tillämpa produktsäkerhetslagen (2004:4451).

Ovanstående betyder att MSB:s lagstiftningsbemyndigande för produkter under lagen (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor, LBE, och lagen (2006:263) om transport av farligt gods, LFG, är mycket större än myndighetens produktmandat för marknadskontroll. Det betyder att flera produkter som omfattas av lagstiftningen om brandfarliga och explosiva varor respektive de flesta produkter som omfattas av lagstiftningen om transport av farligt gods faller utanför MSB:s produktmandat, dvs MSB saknar rätt att kontrollera produkterna ifråga.

MSB:s produktmandat omfattar i praktiken följande:

- produkter för hantering av brandfarliga varor vilka regleras i föreskrifter som utfärdats med stöd av LBE,
- explosiva varor,
- transportabla tryckbärande anordningar.

Vid revidering av MSB:s föreskrifter under LBE kan produkter flyttas in i eller ut ur MSB:s produktmandat, beroende på om produkterna regleras i föreskrifterna eller inte.

Produktmandatet utelämnar gasapparater som inte omfattas av gasapparatdirektivet. Alla transportförpackningar som regleras i ADR-S exkluderas också med undantag av transportabla tryckbärande anordningar.

Produkter som ingår i MSB:s produktmandat har inte sällan faror, aspekter, som inte regleras av MSB utan i annan sektorslagstiftning, exempelvis risk för kemisk påverkan eller varningsmärkning.. Sådana aspekter måste hanteras av den myndighet vars lagstiftning reglerar aspekten ifråga. Skydd mot faror ska heller inte dubbelregleras. Som en följd av detta exkluderas, för gasapparater som omfattas av gasapparatdirektivet, de aspekter (faror) i som, då

gasapparatdirektivet skulle införas i svensk rätt, redan var reglerade i andra myndigheters lagstiftningar².

Produktmandatet utelämnar aerosolbehållare som saknar brandfarligt innehåll, vanligen brandfarlig drivgas eftersom LBE begränsas till att skydda mot skada av brand och explosion. Aerosoler utan brandfarligt innehåll omfattas av föreskrifterna då regelverket är utfärdat med stöd av såväl LBE som Miljöbalken, eftersom MSB för detta erhöll ett särskilt mandat. För de faror i föreskrifterna som utfärdats med stöd av Miljöbalken finns ingen utpekad marknadskontrollmyndighet. Produktmandatet – rätten att kontrollera att produkterna uppfyller kraven för aerosolbehållare - är inte fördelat på någon myndighet.

Produktsäkerhetslagen tillämpas på produkter som omfattas av produktmandatet i det fall en fara är oreglerad i sektorslagstiftningen eller då en farlig produkt måste tas bort från marknaden eller återkallas från konsument.

4.2.1 Omfattningen av MSB:s produktmandat

Den marknadskontroll som MSB bedriver grundar sig på produktmandatet som i sin tur regleras i följande rättsakter:

Produkter för hantering av brandfarlig gas			
Rättsakt	Produktgrupp	Produkter	Kommentar
SÄIFS (2000:6) om gas- apparater	Gasapparater	Gasapparater avsedda för: - matlagning, - uppvärmning, - varmvatten- beredning, - kylning, - belysning, eller - tvätt med en, i tillämpliga fall, normal vattentemperatur som inte överstiger 105 °C.	Stationära eller mobila gasapparater omfattas

² Skydd mot brännskada av het yta på gasapparat – genomfört i Boverkets regelverk samt skydd mot förgiftning av förbränningsprodukter – genomfört i Kemikalieinspektionens regelverk

		<p>Fläktbrännare och uppvärmningsanordningar avsedda för sådana brännare skall också betraktas som gasapparater.</p> <p>Tillhör:</p> <ul style="list-style-type: none"> - säkerhetsanordningar, - styr- eller reglerdon, samt - andra delkomponenter som tillhandahålls separat för yrkesmässig användning och som är konstruerade för att ingå i en gasapparat eller som är sammansatta för att utgöra sådan anordning. 	
SÄIFS (2000:4) om cisterner, gasklockor, bergrum, rörledningar för brandfarlig gas.	Produkter för förvaring och förflyttning av brandfarlig gas	Cistern, gasklocka, rörledning, slangledning för brandfarlig gas - även slang från gasflaska till gasolgrill	
SÄIFS (1998:7) - med ändringar i 2000:3 - om brandfarlig gas i lös behållare	Vissa behållare för brandfarlig gas	Lös behållare för brandfarlig gas samt aerosolbehållare där vätskan i behållaren är brandfarlig även om behållaren saknar brandfarlig gas.	Konstruktions- och hanteringskrav. Rättsakten revideras för närvarande

MSBFS (2014:1) om aerosol- behållare	Aerosolbehållare	Aerosoler med brandfarlig drivgas eller brandfarlig vätska	Även andra aerosolbehållare regleras i föreskrifterna men detta kontroll- mandat är inte fördelat
MSBFS (2011:3) om transporta- bla tryck- bärande anord- ningar	Transportabla tryckbärande anordningar	Tryckkärl, enl. RID/ADR kap. 6.2, för transport av gas. T.ex. gasflaskor, storflaskor, gasflaskpaket, tryckfat, engångsbehållare för gas (UN 2037). Tankar enligt RID /ADR kap. 6.8, för transport av gas. T.ex. fasta och av- monterbara tankar för tankfordon, MEG-container samt batteri- fordon/-vagn.	
Produkter för hantering av brandfarlig vätska			
Rättsakt	Produktgrupp	Produkter	Kommentar
SÄIFS (2000:2) om hantering av brand- farliga vätskor	Vissa produkter för hantering av brandfarlig vätska	1 kaminer (effekt över 900W), 2 tätslutandebehållare , 3 element (ej definierat ord), 4 explosionssäkra kärl, för brandfarlig vätska	Ex skorstensfri kamin ex bensindunk För samtliga finns krav på typgodkännande
MSBFS (2014:5) om cisterner och rör- ledning	Cisterner, rörledningar, slangledningar för brandfarlig vätska	Cisterner med anslutna rörledningar eller slangledningar för hantering av brandfarliga vätskor. Författningen gäller inte cisterner och rörledningar	Krav på bland annat konstruktion och på korrosions- skyddssystem.

för brandfarliga vätskor.		eller slangledningarna som omfattas av 1 kap. 1 § Naturvårdsverkets föreskrifter (2003:24) om skydd mot mark och vattenföroreningar vid lagring av brandfarliga vätskor.	
Explosiva varor			
Rättsakt	Produktgrupp	Produkter	Kommentar
<p>22 § p1 lagen (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor;</p> <p>22 § Myndigheten för samhällsskydd och beredskap utövar marknadskontroll över</p> <p>1. brandfarliga och explosiva varors egenskaper, utsläppande och tillhandahållande på marknaden, samt</p> <p>2. sådana produkter som används för hanteringen av brandfarliga och explosiva varor och för vilka myndigheten har utfärdat föreskrifter.</p>	Alla explosiva varor	Alla explosiva varor (enl MSBFS 2010:4 om vilka varor som ska anses utgöra brandfarliga eller explosiva varor)	<p>Krav på godkännande finns i LBE12 §:</p> <p>För att en explosiv vara ska få släppas ut på marknaden ska den ha bedömts överensstamma med vad som ska godtas enligt bestämmelser som gäller inom (EES) eller, om det inte finns sådana bestämmelser, ha godkänts av (MSB).</p>
MSBFS 2016:5 om produktkrav på explosiva varor för civilt bruk och plastiska sprängämnen	Harmoniserade explosiva varor	Harmoniserade explosiva varor för civilt bruk utom pyrotekniska artiklar och ammunition. En exempelförteckning	Exempel på produkter: Sprängämnen (används vid bergssprängning) Tändmedel (inkl

Datum
2016-12-29

Diariernr
2016-7524

		finns över undantagen	sprängkapslar o tändare) Drivämnen/krut Pyrotekniska satser Stenspräckare som kontrollerats mot 93/15/EEG
Pyrotekniska artiklar			
Rättsakt	Produktgrupp	Produkter	Kommentar
MSBFS 2015:6 om tillhandahållande av pyrotekniska artiklar och ammunition	Harmoni- serade pyrotekniska artiklar samt genom övergångs- bestämmelser oharmoni- serade pyrotekniska artiklar.	Pyrotekniska artiklar och ammunition, där pyroteknisk artikel omfattar bland annat fyrverkerier (för underhållning), pyrotekniska scen- effekter (för scenbruk inklusive effekter vid TV-inspelningar) och pyroteknisk utrustning för fordon.	Oharmoniserade pyrotekniska artiklar, med undantag av vissa pyrotekniska utrustningar för fordon, får inte tillhandahållas på marknaden efter 4 juli 2017

4.2.2 Tolkningar och avgränsningar av produktmandatet

Under tidigare år har otydligheter identifierats vilka lett till klarlägganden och vissa avgränsningar av MSB:s uppdrag.

- MSB ansvarar för nödraketer för användning på land (pyroteknisk anordning) medan Transportstyrelsen ansvarar för marina nödraketer,
- MSB:s regelverk omfattar kaminer vilka använder brandfarlig vätska som bränsle genom föreskrifterna SÄIFS 2000:2 om hantering av brandfarliga vätskor, och begreppet ”kamin” har av MSB tolkats omfatta produkter med effekt från 900 W,
- konstruktionen av tändare med gasformigt bränsle regleras i Sprängämnesinspektionens föreskrifter om brandfarlig gas i lös behållare SÄIFS 2000:3. MSB reglerar konstruktionskraven och Konsumentverket reglerar barnsäkerhet och leksaksliknande produkter,
- gasapparater som är konstruerade för att användas som ”verktyg” som ogräsbrännare, bunsenbrännare, gasol-drivna myggfångare omfattas inte av gasapparatdirektivet, regleras inte i MSB:s föreskrifter (SÄIFS

2000:6) om gasapparater och faller utanför MSB:s marknadskontrollmandat,

- gasapparater som regleras i SÄIFS 2000:6 omfattas av MSB:s regelverk även om de monterats i ett fordon eller en farkost.
- Delar av gasapparatdirektivet är infört i Kemikalieinspektionens, Elsäkerhetsverkets respektive Boverkets regelverk (skydd mot förgiftning av förbränningsgaser, skydd mot skada av elektrisk ström respektive skydd mot brännskada av het yta). Boverket saknar dock marknadskontrollmandat att kontrollera att regelverket till skydd mot brännskada av het yta uppfylls. Boverkets marknadskontrollmandat begränsas till kontroll av byggprodukter.
- Behållare med tändargas (UN1057) undantas från gruppen engångsbehållare för gas i ADR-S³. MSB har dock marknadskontrollmandatet genom att dessa regleras i Sprängämnesinspektionens föreskrifter SÄIFS 2000:6 om brandfarlig gas i lös behållare.

5 Principer för urval av produkter att kontrollera

Beroende på hur urvalet av produkten har gått till delas kontrollen upp i proaktiv och reaktiv marknadskontroll. Den förra gruppen utgör produkter som MSB själv har valt att kontrollera, vanligen i projekt, medan den senare utgörs av produkter som MSB kontrollerar efter anmälan. Omvärldsbevakning utgör vanligen underlag för urval av produktgrupper som bör genomgå proaktiv kontroll.

När det gäller produkter för reaktiv marknadskontroll sker inget urval. Ärenden handläggs inom hela ansvarsområdet, efter anmälan eller andra indikationer om omedelbart behov.

5.1 Proaktiv marknadskontroll- behov

Urval för proaktiv marknadskontroll sker i flera steg. En årlig omvärldsbevakning ger förändringar över tid; exempelvis om någon produktgrupp orsakat olyckor eller visat på brister; ökat i användning eller funnit nya användargrupper, om produkterna har prioriterats ner under lång tid eller om lagstiftning har ändrats. Olycksstatistik används, som en del av bevakningen, när det är möjligt. Marknaden är känd för vissa produktgrupper medan den är helt okänd för andra. Omvärldsbevakningen används för prioritering av produktgrupper

³ ADR-S: MSBFS 2015:1 föreskrifter om transport av farligt gods på väg och i terräng (ADR-S)

för proaktiv marknads kontroll. Vilka produkter som sedan väljs ut är avhängigt av vilken kontrollmetod som används, exempelvis urval på plats eller virtuellt urval, val av viss undergrupp eller användningsområde mm.

5.1.1 Högt behov av kontroll

I korthet har följande produkter ansetts ha ett **högt kontrollbehov**:

Sektor 14 Pyrotekniska artiklar

Fyrverkerier för konsument bör kontrolleras av säkerhetsskäl och konkurrensskäl, eftersom fyrverkerier med nationellt godkännande inte får tillhandahållas på marknaden efter den 4 juli 2017.

Sektor 16 Gasapparater

Gasapparater för konsument, vilka inte är installerade på det fasta gasnätet, eftersom utbudet ökat kraftigt både för trädgård, friluftsliv och för mobila enheter som husvagn/husbil eller båtliv. Det finns såväl säljare som köpare som är ovana vid gasol och vid kontroll av produkter har brister påvisats, ibland av allvarligt slag.

Marknaden är inte känd.

Sektor Övrigt - produkter harmoniserade under det allmänna produktsäkerhetsdirektivet

Cigarettändare med gasformigt bränsle är en mycket vanlig produkt som kan orsaka brand och svåra skador om produkten inte uppfyller kraven.

Marknaden är helt okänd.

Sektor 08 Transportabla tryckbärande anordningar

Lufttankar för paintballmarkörer bör kontrolleras omgående, främst av konkurrensskäl.

Marknaden är delvis känd.

5.1.2 Lågt behov av kontroll

Följande produkttyper anses ha ett lågt kontrollbehov:

Sektor 08 Transportabla tryckbärande anordningar

- **Engångsbehållare för gas** kontrollerades 2015.

Marknaden är okänd.

- **Transportabla tryckbärande anordningar av flergångstyp** där återkommande kontroller genomförs av kontrollorgan.

Marknaden är delvis känd.

Sektor oharmoniserade produkter

Skorstensfria kaminer vilka kan orsaka brand eller svåra skador vid

brister i konstruktionen eller instruktioner om hantering.
Eftersom harmonisering under det allmänna produktsäkerhetsdirektivet pågår bör produktgruppen endast kontrolleras reaktivt.

Marknaden är okänd.

Sektor 06 Aerosolbehållare

Produktgruppen marknadskontrollerades proaktivt under 2015. Endast reaktiv kontroll bör utföras.

Marknaden är okänd.

Sektor 15 Explosiva varor för civilt bruk

utgörs av sprängämnen som framför allt används vid gruvbrytning och i byggbranschen av professionella användare.

Marknaden är känd eller kan spåras.

Sektor 14 Pyrotekniska artiklar

- **Pyrotekniska artiklar som används vid spräckning av sten och berg**, s.k. stenspräckningsprodukter eftersom reaktiv marknadskontroll skett under 2016.

Marknaden är delvis känd.

- **Pyrotekniska artiklar för fordon och fyrverkerier för professionell användning,**

Marknaden är delvis känd.

Sektor 16 Gasapparater

Gasapparater för stationärt bruk, fast installerade på distributörens gasnät eftersom gasleverantörer i Sverige har ett system för kontroll.

Marknaden är känd.

6 Kontrollmetoder

6.1 Tillgängliga kontrollmetoder

Det finns ett antal marknadskontrollmetoder att tillgå vilka baseras på hur valet av produkt gått till och om aktiviteten sker då produkten har släppts på marknaden eller innan det sker:

Innan produkten har satts på marknaden:

- aktiv information om regelverket
- gränskontroll i samarbete med Tullverket

När produkten finns tillgänglig på marknaden:

- Kontroll av produkten

De metoder för kontroll som EU-kommissionen anger är dokumentkontroll samt, där så är lämpligt, fysisk kontroll respektive kontroll i laboratorium. Dessa kan kombineras eller användas var för sig, såväl vid produktkontroll som vid samarbete med Tullverket vid gränskontroll.

6.2 Valda produkter för respektive kontrollmetoder 2017

6.2.1 För reaktiv marknadskontroll

I första hand genomförs påkallad reaktiv marknadskontroll, det vill säga kontroll av produkter som någon annan menar inte uppfyller alla krav. Detta innebär att handlägga ärenden, inom hela MSB: marknadskontrollbemyndigande, som inkommer först och främst från Tullverket men också genom anmälningar från privatpersoner, konkurrenter, andra myndigheter m.fl. Anmälningarna kan också komma genom, EU:s system för snabbt informationsutbyte om farliga produkter, RAPEX⁴, alternativt som en skyddsklausulanmälan genom EU:s informationsdelningssystem för marknadskontroll, ICSMS⁵. (Information and Communication System for Market Surveillance). Kontroll sker främst genom **dokumentkontroll** och **okulär kontroll**. **Teknisk provning** kan förekomma.

6.2.1.1 Reaktiv gränskontroll

Vi räknar med att det kan komma någon anmälan från Tullverket om misstänkt felaktig produkt, det vi kallar reaktiv gränskontroll. Kontrollen brukar i så fall främst vara okulär och baseras på fotografier.

6.2.2 För proaktiv marknadskontroll

Proaktiv marknadskontroll planeras för:

- oharmoniserade fyrverkerier och för
- gasflaskor som utgör drivningen för utskjutande av färgbollar från paintballmarkörer.

Kontrollen av de oharmoniserade fyrverkerierna planeras ske främst genom dokumentkontroll och okulär kontroll. Teknisk provning är i detta fall inte

⁴ RAPEX är EU-kommissionens informationsdelningssystem för farliga produkter
⁵ ICSMS Information and Communication System for Market Surveillance, är EU-kommissionens system för informationsdelning av marknadskontrollerade produkter

aktuellt. Kontrollen av gasflaskorna för paintballmarkörer planeras ske genom okulär kontroll.

6.2.2.1 *Proaktiv gränskontroll*

MSB planerar att involvera Tullverket i såväl kontrollen av oharmoniserade fyrverkerier - om detta är möjligt – samt i kontrollen av gasflaskor för paintballmarkörer.

6.2.3 **Övriga insatser**

Ingen marknadskontroll planeras på **mässor eller utställningar**

Mellan medlemsstaternas myndigheter finns också system för att **bistå systemmyndighet för att kunna genomdriva tvingande beslut**. I det fall en importör har sitt säte i medlemsstat B och en brist hos en produkt har upptäckts av myndighet i medlemsstat A, kan myndighet A till sist begära assistans av myndighet i medlemsstat B för att rikta krav på åtgärder mot importören.

7 Samverkan

Behov finns främst av samarbete och samverkan med andra myndigheter som kontrollerar samma produkter som MSB exempelvis med:

- de svenska myndigheter i vars lagstiftning gasapparatdirektivet är genomfört i svensk rätt eller Konsumentverket gällande gaständare
- de systemmyndigheter inom EU/EES vars produkter sammanfaller – syfte ökad effekt av åtgärd samt likformighet i kravställande och prioritering
- Tullverket med syfte att förhindra införsel av felaktiga produkter till Sverige.

8 Kostnader/resurser

1,5 årsarbetskrafter fördelade på en heltid och fem deltider avsätts för marknadskontroll, 2017. Arbetet omfattar såväl operativt arbete som rapportering och visst administrativt arbete exempelvis kring Marknadskontrollrådet. Även samarbete nationellt och internationellt ingår. Utanför det planerade arbetet erhålls också, utifrån behov, internt juridiskt stöd, arbetsledning, kompetensutveckling mm.

Kostnaden för MSB:s marknadskontroll är beräknad till ca 1 100 000 SEK. Här ingår vissa resekostnader. För teknisk provning finns inga reserverade medel 2017. Teknisk provning kan ändå genomföras om behov uppstår genom att enskilda beslut fattas under verksamhetsåret.